

ТОМАС ЕЛЮТ

ДРАЙ
САЛВЕЙДЖЕС

I

Я мало знаю про богів, але гадаю, що ріка —
То Бог міцний, коричневий, то незговірливий і неприборканий, похмурий бог,
Терплячий бог, що виступає на початку в образі кордону
Корисного, та ненадійного, якщо купцям він загороджує дорогу,
Створивши труднощі для будівничого мостів,
Як тільки труднощі подолані, мешканці міст
Кричневого бога забувають, та невблаганний бог,
Дотримуючись правил посезонних, вибухає гнівом, нищить і нагадує
Те, що забути заманулось людям. Не хвалений, не вмилоствивлений
Обожнювачами машин, він жде, чекає, жде, чекає...
І пульс його вчувається в дитячій спальні,
В розкішному айлантусі, що в квітні зацвітає,
У пахощах сяйного винограду на осінньому столі,
У зустрічі вечірній при каганці зимовому.
В собі ми носимо ріку, а все, що навкруги, — то море;
Межа землі, граніту, і заток — то також; море;
І скрізь воно живе й переглядає
Минулих, інших творень дивину:
Кита, і краба-схимника, й морську зірничку;
По заводах воно приглянутися пропонує
До витончених водоростей власних та до морського анемону,
Воно перебирає наші втрати, й неводи, й діряві сіті,
Розбиті мушлі, весла переламані
І прилади загиблих іноземців.
Море стоголосе,
Богів багато має і багато голосів.
Сіль — на його шипшині,
Між кронами його ялин — тумани.
Море виє!
І скавуть, і різні голоси
Зливаються в єдиний голос: жалібне виття на реях,
Погроза й ласка хвиль, що розбиваються об воду,
Далекий шум прибою в кам'яному зубі,
І голосіння, насторога скелі, що наближається, —
Всі моря голоси — і чайка;
Під тягарем туману мовчазного
Дзвонить дзвін,
Відмірюючи лунко час, але не наш, коли земля
Повільно надимається, а час,
Що набагато старший за хронометри і старший
За час, який так гірко підраховують знервовані жінки
В безсонниці нічній, все намагаючись покласти на майбутнє,
І вирахувати майбутнє,
Розкрити, розкрутити, розплести,
А потім знов до купи скласти все, що було й що буде,
Між північчю і досвітком, коли усе минуло — то брехня;
Будущина будущини не має перед годинником ранковим,
Час зупиняється і тут же йде вперед;
І знову надимається земля так, як заведено од самого початку.
Б'є